

List izhaja 1. in 15.
vsakega meseca.

Posamezna številka 3 K.

Naročnina mes. 6 K.

Rokopisi se ne vra-
čajo in nefrankirana
pisma se ne spreje-
majo.

VOJNI INVALID

Postnina pla-
čana v gotovini.

Uredništvo
in upravnništvo
v Št. Peterski
vojašnici.

Glasiilo splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovenijo.

Nj. V. kralju Aleksandru I. in Nj. V. kraljici Mariji
v ljubezni, udanosti in zvestobi.

V dneh Tvoje največje sreče, kralj, se Ti klanjajo —
zapuščeni in bedni, invalidi slovenski. V živi veri, da je
Tvoja sreča blagor države in naroda, pozabljajo svojih
nadlog in so srečni s Teboj.

V dneh Tvoje največje sreče, kraljica, se Ti klanjajo —
zapuščene in bedne, vdove in sirote slovenske. V trdni nadi,
da je Tvoj blagor solnce, ki bo obsevalo širno našo domo-
vino, pozabljajo svoje gorje in so srečne s Teboj.

Ko gledata lepoto zemlje slovenske, naj Vama ožive v
spominu sinovi te zemlje, ki so bili sto in stoletja živ nasip,

zadržujoč valove razpenjenega vsenemškega morja. Poni-
žani so bili, razžaljeni in zaslužnjeni, ali sužnji nikoli!

V dneh največje boli, ko nam je sila tujčeva zaklenila
vsako besedo in nam zakovala v roke orožje, ki naj bi ga
vihteli zoper lastne brate, v teh dneh naše najbujše teme
smo verjeli v solnce in upali v luč — zvezde Karagjorgje-
vičev. Naj ji bo naklonjeno nebo, da v jasni zarji zmage
dovrši delo, ki ga je začela v boju.

V tej želji Vama kličemo, ko prihajata na osvobodjena
naša tla: Pozdravljena!

Iz konference v Parizu.

Stalni medzavezniški komite (CPI) za proučevanje prilik vojnih invalidov se je sestel dne 23. maja 1922 v svojih prostorih Paris, Rue du Bac 102 ob 9. uri 30 minut pod predsedstvom gospoda Teutscha. Navzoči so bili delegatje iz Belgije, Združenih držav Ameriških, Francije, Grške, Italije, Japonske, Portugalske in Jugoslavije.

Jugoslavijo je zastopal profesor Agatanovič.

Prinašamo zanimivejše točke te konference.

Glavni tajnik navaja zasluge predsednika in nekatere uspehe za francoske in belgijske invalide posebno one z živčnimi boleznimi in one ki trpijo na posledicah zastrupljenja s plinom.

Na željo konference v Bruxelles se je konferenca v Parizu odločila za gotovo sodelovanje z B. I. T. (to je organizacija nivalidov dela ali civilni invalidi) vendar tako, da obdrži C. P. I. svojo popolno samostojnost.

Naglašja, da ni zadostnega sodelovanja organizacij z centralnim odborom, kar povzroča razne legende o nedelavnosti.

Naznanja izstop delegacije Zjedinjenih držav Ameriških. Prof. Nicoletti govori o prilikah laških vojnih invalidov in zagovarja sodelovanje s civilnimi invalidi in želi, da podvzame C. P. I. potrebne korake za meddržavno svetovno pomoč vojnim invalidom.

Gospod Krug ni za sodelovanje z B. I. T. (t. j. civilnimi invalidi).

Belgijski delegat Seeberg se strinja z izvajanjem prof. Nicoletti-a in pravi, da bi sodelovanje s civilnimi invalidi, ki uživajo zaščito raznih vlad moglo dosti doprinesti za svetovno zaščito vojnih invalidov, predlagano po italijanski delegaciji in predlaga, da se da g. Reissdorfu mandat, da se obrne osebno na g. Alberta Thomas v svrhu sodelovanja obeh organizacij.

Prof. Agatanovič naglašja, da bo kraljevina SHS zelo srečna, da more sprejeti C. P. I. o priliki 6. medzavezniške konference. Ta konferenca se bo držala od 10.—20. septembra t. l. Pričela se bo v Ljubljani, nadaljevala v Zagrebu in zaključila dne 19. in 20. septembra v Beogradu.

Spored konference.

Po živahni debati se je sprejel sledeči spored:

a) na predlog prof. Agatanoviča:

Osebnostne odškodnine vojnim invalidom;

b) na predlog prof. Agatanoviča, ki želi seznaniti C. P. I. z razmerami jugoslovanskih invalidov in po ekspoziciji g. Teutscha, ki naglašja važnost primerjanja statutov organizacij vojnih invalidov raznih zavezniških držav:

Statuti vojnih invalidov v raznih zavezniških državah;

c) na predlog prof. Nicoletti-a:

Organizacija pomoči v vojni na tuberkulozi obolelim;

d) na predlog g. de Walkenneer:

Zakonite mere raznih držav za izrednejše invalidov osvobojenih krajev;

e) na predlog gg. Teutscha in Reissdorfa vprašanje, ki se je načelo že na pariški konferenci:

Zastrupljenja s plini, njihove posledice in zdravilna sredstva;

f) na predlog g. Krug-a se določi, da bo Dr. Martin poročal o organizaciji in delovanju „Tehničnega in znanstvenega instituta za proteze in aparate“ (Institut Technique et Scientifique de Prothèse et d'Appareillage [ustvarjenega po C. P. I.] njegovih akcijskih sredstvih in njegovi razsežnosti. Na to bo kraljevina SHS poročala o ortopediji svoje države.

Metoda dela:

C. P. I. določa za vsako točko dnevnega reda enega glavnega poročevalca, ki bo dotično vprašanje prednašal konferenci.

Določijo se za točko a) prof. Agatanovič (Jugoslavija), za točko b) g. Jacques Teutsch (Francija), za točko c) Senator Pio-Foa (Italija), za točko d) g. Henri Leclercq (Belgija) in za točko e) prof. Léon Bernard (Francija).

Za slučaj, da bi prof. Bernard-u ne bilo mogoče podati se v Beograd, določi francoska delegacija nadomestnika.

C. P. I. odloči nadalje da morajo posamezni raporti dospeti v roke glavnim poročevalcem najkasneje do 15. julija in da jih morajo ti predati Komiteju za organizacijo 6. konference najkasneje do 31. julija.

Polkovnik Shibauya naglašja, da bo japonski delegaciji zelo težko držati se teh rokov. Dobi pojasnilo, da je japonska delegacija oproščena držanja teh rokov.

Povabila:

Na predlog g. M. Leclercq bo C. P. I. naprosil vlado kraljevine SHS, da izvoli povabiti k 6. konferenci predstavnike Medzavezniške federacije starih bojevnikov dobrovoljcev? (Fédération Interalliée des Anciens Combattants.)

Razna vprašanja:

G. Reissdorf opozarja C. P. I. na neobhodno potrebo uresničenja koristnih prihrankov, pri čemur pa ne sme biti kompromitirano dobro delovanje C. P. I.

Prihranke je treba v prvi vrsti napraviti pri najemini, ki zelo obtežuje finance C. P. I. in pri listu „Revue Interalliée“ o kateri se zdi, da ne odgovarja več povsem potrebam C. P. I.

Odkrita beseda.

Živimo v času brezobzirne špekulacije in nasilja. Kdor ima moč, danes ne pozna usmiljenja, ne pozna obzirnosti in ne pravice. „Ukloni se — ali pogini!“ To je danes geslo jakega napram slabotnemu. Vse drugo je stara šara, navlaka, ki že davno ni več v modi.

Geslo absolutnega nasilja obvladuje danes ves svet in spada do gotove meje v dediščino vojne. Nismo naivni. Gledamo življenje, kakršno je, in vemo, da moramo brezpogojno računati z danimi razmerami. Vemo tudi, da danes trpe jačji nego smo mi — pohabljeni. Za nami ni kapitala, za nami ni močnih političnih strank, za nami je samo beda in jeza tistih, ki smo jim odveč.

Ali pa moremo mirno gledati in trpeti vse to? Ali moremo trpeti teptanje in ne povedati, da nas to boli? Krik je pravica bednega, protest pravo slabotnega. Gospoda, ali nam odrekate tudi to pravico? Zakaj vruga pa je potem ves humbug z nami? Čemu se potem še sploh govori o invalidskem vprašanju? Ako nam pod nobenim pogojem ne priznate pravice do eksistence, nas črtajte iz — življenja! Nekaj tisoč nas je, toda mogoče se vam kljub temu posreči...

Vemo, da smo mnogim trn v peti, mnogim, ki so nekoč v udanosti in zvestobi lizali pete avstrijskim trinogom, danes pa bi radi zatajili svojo prošlost. Vemo, da smo trn v peti vsem tistim, ki so nas kot nedolžne žrtve tirali v strelske jarke, v boj za zmago našega najhujšega sovraga: nemštva. Vemo, da smo žgoč spomin vsem tistim kreaturam, ki so v tekmi za avstrijskimi odlikami žrtvovali nebroj svojih sonarodnjakov. Gorje, ako bi mogli vstati vsi tisti nebrojni tisoči, ki spe po vseh evropskih bojiščih, gorje, pravimo, ako bi mogli vstati in dvigniti glas sodbe in obsodbe zoper vse one podleže, ki so zakrivil njihovo smrt, danes pa se kot hinavske hijene hočejo pitati pod krinko jugoslovenskega patriotizma.

Ne čutimo se poklicane, da bi zbirali material zoper te ljudi. Dovolj je že bilo govora o teh sramotah po našem dnevnem časopisju tekom zadnjih treh let. Mi tudi ne bi pogrevali vsega tega, da nas ni prisililo ponižanje, ki smo ga deležni. Kakor rečeno pač vemo, da bi nas radi tisti, ki so nas pred malo leti gonili v strelske jarke, sedaj pognali v grob. To vemo in razumemo, da ne more biti drugače. Nekaj drugega pa je, česar nismo vedeli doslej in česar še danes ne razumemo.

Pri nas obstoja urad, ki nosi za invalida tolažilni naslov „Invalidski odsek“. Da je ta urad proti nam, da ta urad govori o nekem bo-

LISTEK.

Kibičevo pismo.

Tuvariši ud centralnga odbora.

Jest pišem pu iblansk, ker nism dost u šula hodu, sm se rajš putepu ke pu cestah. Naš list zmeri prau, de nej se ga z dupisi pudpera. Za tu sm se tud jest udloču enkat pisat kua sm u Iblan pr Invalidih upazu, de m ni ušeč in b blo za pupraut.

Du zdej se nism dost zanimu za usa invalidska reč, tud nism biu urganiziran. En moj kulega me je pa zadnč na tu nagovoru in me je prjatsk prjeu za roka pa me je pelu u šmpe-trska kusarna. Reku je, buš vidu kua je use zdej notr. Stupila sva notr pr ta velkh urath in prec na leva naprve u urganizacija. Prec k sm not pršu sm dubu en čudni utis. Ena taka lukna, al je tu kancelija, tu je rauhkamra sm s mislu. Ki nej pa dela tlela notr en invalid k je na plučh bulan. Tam sm mogu kr stat k sa me pupisval, sej stolu nimaja kam pustaut. Ni čuda de naš lidje sedeja notr tku prepaden. K sma tam

upravla m je reku moj tuvarš, da grema še mal pu kusarn pugledat invalidske naprave. Zavila sva ke čez duriše na en velk gank, na kterm stuji cela vrsta kostnov. Tu je pa invalidsk dom mi je reku moj tuvarš. Grema še pu sobah mal pugledat. Tam sa precej velike in na nou spucane sobe, maja tud čitalnca, šivalnca, jedilnca, sploh je tam še precej lepu urejen. Glih u kot je pa precej velk magacin, pa nisva smela notr k sa ga glih pucal in premetaval blagu ke pa sm, sa rekl de bu revizja in de morja mal u red djat vs klump. U kuhna sva šla pa žih. Kuhaja prou dobr usmilenke na enm ruskm šporget, k se jest na zastopm najnga. Pravja de je velik kuštov, zdej se pa rentira, sam znat je treba kuhat. Sestre sa nam prou prjazn use razkazale in kukr sm vidu maja dobra menaža invalidi. U kuhni je tud sedou en mlad gspud, sa rekl putihm, da je en veči uradnk. Sam mal pu stran sm ga pugledu in sm vidu de je glih pulenta natepavu, pa dobr parcion ja je mou. Uprašat se ga nism nč upu, mislu sm pa kuku pa tu de še tak velik gspudi tlela jeja, sej maja soja dobra menza. Pa kua sej se prec vid de je tlela bulš in pa bl pucen košta. Tud črn kufe sa kuhale na šporget.

Mugoče b se še kakšna fajm znamenitast vidla u invalidskim dom, pa nisva mela dost cajta, sva mogla jt še naprej. Pu lesenih novh štengah sva šla u ta vrhn štk. Tam je zapisan na tabl invalidsk udsek. Cela ramunda invalidu je tam stal in sdel, nekter kr pu tleh in sa čakal kukr duše v vicah. Pu koteli sa ble pa pu-stavlene cele kupice bergel. Učash sa se utprle kakšne urata, in sa se kazal sami znan ubrazi, mislm de jh mam jest še u spumin ud suldatu. Na prve sm mislu, pa ja nisa ti lde še ut takat kr u kasarn ustal. Potli sm šeli zagledu de sa mel učash rmen pud uratam, zdej maja pa sam bele kroglice. Zdej sa u civiln služb. Kukr sa se urata udprle sa se tli usi invalidi naenkrate not zagnat pa jh je en gspud k je biu notr, kr nazaj tlaču, pa tku upou kukr žrjou. Čist u suldaškm ton je en par besed zarju, pa je biu naenkrate mir. Če je biu pa ker invalid vse glih preveč nadležn, ga je pa gspud tku pugledu, de je kr kulena upognu in če b le mogu, de ne b mou trda noga b kr vipu.

Tku je kunčou muj ta prou vezit u šentpetrsk kusarn. Kdr pa m pršou druga rajža not, bum pa še kej napisu.

ju z nami, tega pri najboljši volji ne razumemo in ne moremo razumeti.

V zadnji številki našega lista smo v članku „Nekaj za dom“ povedali sicer ostro, vendar vseskozi dostojno, da pri tem uradu ni vse tako, kakor bi bilo želeto. Omenili smo, da nekateri uradniki tam ne spadajo na svoja mesta, ker ne morejo ali ne znajo ali nočejo izvršiti svojih dolžnosti. Te svoje trditve ne moremo umakniti, ker odgovarja resnici. Poudarjamo pa ponovno, da ž njo nismo nikogar nameravali osebno žaliti. Zato nam je čisto neumljivo, če se je zaradi zadnje številke našega lista čutil užaljenega celo vodja Invalidskega odseka sam. Čemu? Zakaj? Ali sem jaz kriv, če je na primer meni podrejeni uradnik dober arhitekt, toda slab profesor? Slični slučaj je pri Invalidskem odseku, vendar se nam tolikšno razburjenje vsled našega članka ne zdi umestno. Mi ne moremo nič zoper to, če so tam stvari, preko katerih ne moremo in ne smemo, ako hočemo izvršiti svoje dolžnosti. Kako naj na primer govorimo o dobrem poslovanju, če invalid, ki prosi obleko ali kaj sličnega, čaka po cele mesece brez odgovora? Da ne bo nesporazumljenja, naj pripomnimo takoj, da ne zahtevamo ničesar nemogočega. Nikakor ne terjamo od Invalidskega odseka, da bi sejal dobrote, ako nima potrebnih sredstev na razpolago. Eno pa je, kar moramo zahtevati: da se prosilca obvesti, kaj je z njegovo vlogo. Treba je pomisliti in uvaževati dejstvo, da prosi samo tisti, ki je v sili, v hudi sili. Prosi namreč ni prijetno in kdor ni prisiljen, si gotovo raje pomaga drugače. Ker pa človek prosi samo v nujni sili, naj dobi na prošnjo tudi odgovor. Pomislite vendar, da imate opravka s pohabljenici, z bolnimi ljudmi, ki so itak nestrpnejši od zdravih. Že stvar navadnega takta pa je, da ravnamo z bolnikom obzirno. Kdor tega ne razume, si daje sam izpričevalo nesposobnosti. Vse pa, kar smo očitali gospodom invalidom je zopet istinito. Njihova dela govore! Kar pogledajo naj, kako se je delalo v Slatini in v Celju. Podrobnosti ne bomo navajali. Čas nam je dragocen, papir in tisk sta tudi draga. Ako gospoda misli, da ji delamo krivico, ve, kje si lahko poišče pravice. Kakih privatnih izjav pa uredništvo lista ne sme dajati, ker ni ponižen kužek te ali one osebe, ampak govornilni organ organizacije.

H koncu še nekaj! Z izvestne strani je padla napram zastopniku naše organizacije beseda o boju. To se nam zdi skrajno neumestno in burševsko. Res, bili smo nekoč borci, danes smo pa invalidi, nezmožni za boj. Kdor se je moral bojevati tako, kakor smo se morali mi, je boja gotovo sit. Če ga še ni, naj preizkuša svoje bojne sile drugod, ne pa nad invalidi. Izjavljamo, da mi nočemo pozerskih fraz o boju, ker nismo tu zato, da igramo komedijante, ampak za to, da zastopamo in terjamo pravice vojnih invalidov, vdov in sirot. Mi pri nas odstranjujemo pesek, dajte ga še vi pri Invalidskem odseku. Kdor pa misli, da delamo krivico, če opozarjamo na napake, naj nam zavije vrat; kajti napram krivici molče samo — mrliči.

Redni občni zbor udruženja v Beogradu.

Dne 4. junija t. l. ob 9. uri dopoldne se je otvoril redni občni zbor središnjega udruženja invalidov za celo državo razun Slovenije in Hrvatske, v Beogradu. Vsa okrožja so polnoštevilno poslala svoje delegate na ta občni zbor, ki je bil ob enem kot nekak protest proti sedanjim razmeram in sedanjemu ravnanju merodajnih faktorjev z vojnimi žrtvami. Dvorana Bajlonovega hotela je bila premajhna vsled polnoštevilnega obiska in občni zbor se je moral držati na dvorišču. Tam je dosedanji predsednik udruženja tov. Stevanović otvoril občni zbor in pozdravil prisotne. Pri verifikaciji mandatov so se pojavila nasprotujoča si mnenja in

se je to vprašanje zavlačevalo. Izvolil se je verifikacijski odbor 7 članov, ki je prevzel vsa pooblastila in verificiral mandate, razun nekaterih iz belgrajskog okrožja glede katerih je stal na stališču, da niso pravilno izbrani. Radi tega se je vnelo prerekanje celo dopoldne. Ob 12. uri se je občni zbor prekinil do 3. ure popoldne. Popoldne se je pričelo zobot najprvo vprašanje glede teh delegatov. Šlo je za štiri delegate, glede katerih je bilo vprašanje sporno. Slednjič je vendar prišlo do zaključka, da lahko vsi 4 delegati ostanejo in zasedejo svoja mesta. Izvoljena sta bila tov. Mrvaljević in Baltić za delovodji ali voditelja zbora, za overovatelje zapisnika pa tov. Živojnović, Radulović in Adamović. Tov. Savković je potem prečital in obrazložil izvestje o delovanju. Počelo je kritiziranje delovanja sred. odbora. Da se ne bi z brezplodnim kritiziranjem stvar preveč zavlekla, je predlagal tov. Zdravković naj se izvoli ena oseba iz opozicije, da kritizira. Na to je tov. Nedić v dolgem govoru kritiziral svojo nezadovoljnost in nepravilnosti v osred. odboru in predlagal, da se da staremu odboru nezaupnica. Tov. Stevanović je reagiral, potem pa je tov. Perišić prečital izvestje nadzornega odbora in konstatiral manjše nepravilnosti, ki se niso napravile iz koristolovstva. Prijavilo se je več govornikov od katerih so tov. iz Skoplja in Beograda zahtevali anketo za utrditev stanja. Isto je zahteval tov. Jovović tajnik stare uprave, da se pokaže, ako se je zbrabljalovo poverjenje in pogažalo pravila. Če bi se to ugotovilo naj se kaznujejo oni, ki to trdijo. Vnel se je hud spor. Tov. Majstrovicu iz Čačka se je posrečilo pomiriti duhove in zainteresirati navzoče za načelna, važna vprašanja, ki danes pogažajo invalide. Razloži, da je eno najvažnejših vprašanj „taktika“, katero povdarja že cel dan. Vsi so mu ploskali. Ko je obrazložil krivdo neuspehov, je priporočil novo upravo in da se sestavi kandidatna lista iz članov navzočih na občnem zboru. Zahteval je, da anketa pregleda vse dosedanje delovanje, da se bo videlo ali je kriv Stevanović ali Nedić.

Občni zbor je bil preložen na pondeljek 5. VI. t. l. ob 8. uri zjutraj. Ob določeni uri je zopet otvoril zbor tov. Stevanović. Iz opozicije je govoril tov. Madžarac, ki je z ostrimi obdolžitvami konstatiral nepravilnosti: v izveštju in napravil zopet incident. Beseda mu je odvzeta in tov. Mladenović in Zdravković sta stavila predloge, da se izberejo kandidati iz vseh predstavnikov, ki naj prinesejo konkretne predloge skupščini. Izbral se je kandidatni odbor iz predstavnikov broječ 34 oseb, ki je izdal odlok sestavljen iz 5 točk, in prosil, da se mu skupščina pokori. Tov. Zdravković ga je prečital.

Lista je bila izvoljena.

Izvoljen je bil nov odbor, kateremu predseduje tov. Dragoljub Dinić, pukovnik — invalid. Končno se je sprejela še resolucija, v kateri se zahteva:

1. konstatira se, da vlada in parlament nista izvršila patriotske dolžnosti, ker še do danes nista zasigurala materijelno stanje vojnih žrtev in regulirala njih vprašanje s stalnim zakonom;

2. zahteva se, da se zasigura stalnost invalidov v privatnih in državnih službah in da se krivice napravljene z redukcijo istih popravijo;

3. da se dovoli izvenredni kredit za izplačanje vsih zaostalih podpor in da se v bodoče iste redno izplačujejo;

4. da se sedanji način plačevanja pokojnin prenese na finančne blagajne iz občinskih uradov;

5. da se dovoli za vsa potovanja brezplačna železnica in ladje na podlagi legitimacij s fotografijami;

6. da se popravijo nepravilni nadpregledi invalidov po načinu naredbe in se sklicujejo na pravo po starem srbskem zakonu;

7. zahtevajo dodatke k pokojnini za vse člane z ozirom na današnjo draginjo;

8. zahtevajo prijateljsko kooperacijo z ministrstvom socialne politike;

9. da se v tem letu prične z zidanjem invalidskega doma v Beogradu;

10. da se zapuščina pok. Nikole Spasića, velikega invalidskega dobrotnika izroči udruženju, na isti način naj se napravi glede ostalih dobrotnikov invalidov;

11. ta resolucija je poslata kr. vladi, parlamentu in min. soc. politike;

12. nadejati se je, da predstavniki pred narodom in zgodovino store svojo dolžnost.

Nato je bil občni zbor zaključen. Slovenski invalidi pozdravljamo nov odbor in želimo, da bo storil svojo dolžnost pri naši skupni borbi za našo stvar.

Naše napredovanje.

Nadaljujemo težko delo naše organizacije v Sloveniji.

Delo daje veliko truda onim, ki se žrtvujejo in zastavljajo svoje moči v prid splošnosti. Slovenski invalidi se še ne zavedamo v polni meri potrebe naše stanovske organizacije, zato gre naše organizatorično delo počasi naprej. Povsod se je treba prizadevati, da zdramimo in pridobimo mlačneže k skupnemu delu. Tako se le polagoma ojačuje naša stanovska organizacija, in počasi lezemo naprej. Kdaj dospemo na vrhunec, kdaj do cilja, je odvisno od dela in od pojmovanja našega stanovskega združevanja. Ko se bo sleherni tovariš in tovarišica zavedal, da je v skupnem delu moč in uspeh, takrat ne bo manjkalo nobenega v naših vrstah. Po bratsko si bomo pomagali in zastavili združene svoje sile, da se v skupnem boju borimo za naše pravice in našo borno eksistenco. V svetovni eksistenčni borbi je treba, da je vsak stan na mestu in zmožen odbijati zadane mu udarce, da ne podleže. Tako je tudi z nami. Ne zanašajmo se na druge, treba je, da delamo sami, sicer ostanemo vedno tam, kjer smo bili v položaju, ki nam ga je pustila svetovna vonja. Pred vsem pa je treba pomisliti, da smo vsi enaka, bedna in izkoriščana masa. Zato ne sme nihče izmed nas zasledovati osebnih interesov in svojih koristi. Drug drugemu moramo pomagati, vsak mora staviti svoje razpoložljive sile za skupnost, biti moramo solidarni. Ne smemo imeti med seboj nezaupnosti, katera se posebno rada opaža in dogaja. Vsled nezaupnosti in kritikovanj izgubi vsak še tako navdušen delavec veselje do dela in se raje umakne v ozadje. Pri tem pa trpi delo in organizacija. Marsikdo, ki se je z najčistejšimi nameni in najlepšimi nadami lotil dela, je žel samo nehvaležnost. Pride podel človek ali slepar in na mah zaseje z demagoškim obrekovanjem in neresničnimi obdolžitvami razdor. Organizacija se tako cepi, postaja slabejša in peša. Pri tem pa dostikrat trpi stanovsko vprašanje in naši splošni interesi. Zato pa je treba strogo paziti in prepričati se, koga se posluša.

Ne more se trditi, da ni med veliko maso tudi vedno nekaj slabih ljudi vmes. Treba jih je previdno najti in jih napraviti neškodljive, nikdar pa po krivici brez prepričanja dolžiti, mogoče še iz osebnih nasprotstev ali koristi in pri tem razdirati in škoditi. Ako se bomo združili „do zadnjega in si nadali vseh lepih lastnosti, ki jih mora imeti pravilna stanovska organizacija, ter se posvetiti delu z združenimi močmi, bomo s ponosom gledali na svoje uspehe, ki jih bomo želi. Organizirajte se in delajte, ker v slogi je moč.

Svaka sila do vremena.

Pod tem naslovom je dospel na uredništvo dopis iz Celja, s prošnjo, da se objavi v našem glasilu. Dopis se glasi: Na stavek v članku „Meznaričevim invalidom“, ki je bil objavljen v zadnji številki in ki se glasi: „Invalidi, ki dajejo nezaupnico nekaterim članom centralnega odbora po „Napreju“, poznamo in vemo, da se identificirajo v eni osebi, ki ni pooblaščen in nima pravice izjavljati se v imenu takih nezadovoljnih, ki jih sploh ni,“ moramo pisca opozoriti na sledeče. Svetujemo mu, da naj se poda enkrat med nas, da se osebno prepriča glede nezadovoljnosti, ki vlada med tukajšnjimi invalidi še iz leta 1920.

Najbolj pohabljeni in brezpravni invalidi, ki kot učenci stanujejo v invalidskem domu v Ljubljani, niso imeli leta 1920. pravice govora ter se jih je kot zastopnike in posredovalce, katere lahko navedemo po imenu, vrglo iz delegatske ankete. Vprašamo člankarja, ako ve, kakšne razmere so vladale takrat v invalidskem domu v Ljubljani? Kaj je storila takrat centrala za zboljšanje gmotnega položaja? Takrat se je invalidsko vprašanje reševalo na sestankih demokratskih predstavnikov v Narodnem domu.

Kaj so storili za nas? Zakon, ki je slabši od prejšnje uredbe in ki je 20 odstotkov invalidom odvzel pravico invalidnosti, invalidom

pod 50 odstotkov delanezmožnosti in vdovam pod 45 letom pa dodatke. Invalidi so se po končani učni dobi razšli na vse strani z nevoljo, zasejano od takratnega centralnega odbora.

Ta nevolja je zopet izbruhnila pri članku delamržeži in socijalna pomoč v 6. številki našega glasila. Ta nevolja in kritika pa ne zadeva celega sedanjega centralnega odbora. Z ozirom na očitke proti tov. Mežnariču naj bi se v pravilniku preuredilo, da bodo seje javne, tako, da se bo vsakega lahko ocenilo po zaslugah in krivdah, ki bodo zapisane v naši zgodovini, da jo bodo čitali pozni rodovi.

Štajerski invalidi.

Centrala odgovarja štajerskim invalidom, da niso prav razumeli onega stavka v članku „Mežnaričevim invalidom“. Centrala ve najbolje, da je danes nezadovoljnost med vojnimi žrtvami splošna, in ne samo na Štajerskem, da je pa kriv temu samo slab materialni položaj. Nezadovoljneži Mežnaričevega kova so pa mišljeni čisto drugačni in radi posebne vrste vzrokov. Teh pa ni, ker se identificirajo v eni osebi.

Res je, da se je nekemu invalidu iz invalidskega doma zabranilo govoriti na delegatski anketi leta 1920. To pa radi tega, ker je motil delo z nekim nesmiselnim govorjenjem. Ker dotični ni bil delegat, ni imel pravice vmešavati se v delegatsko anketo. Vrglo se ga pa ni iz lokala. Centrala se je ves čas trudila in se trudi še danes za zboljšanje gmotnega položaja članov, bodisi v invalidskem domu ali povsod drugod, ker to je glavni namen naše organizacije.

Invalidski zakon niso izdelovale politične stranke, pač pa ministrstvo za socijalno politiko, zakonodajna skupščina ga je pa sprejela. Naše organizacije so predložile vsestransko našim težnjam odgovarjajoče načrte, zato pa niso bili sprejeti. Delamržeži in socijalna pomoč je odstavek iz dr. Brecljeve brošure, ki je bila objavljena v celoti in katere mi ne smemo spreminjati.

To je mnenje g. dr. Breclja, s katerim se mogoče nekateri strinjajo, drugi pa ne. V pravih naših organizacijah niso predvidene javne seje, zato se ne vršijo.

Pripominjamo, da se s takimi nesmiselnimi vlogami izpodbija volja do dela in škoduje organizaciji.

Dolžnost vsakega člana je, da je naročnik glasila „Vojni Invalid“. — Prispevajte za tiskovni sklad. — Vsak invalid in vdova naj bo član naše organizacije.

Društvene vesti.

Izvanredni občni zbor poverjeništvu Maribor se je vršil dne 11. junija v dvorani restavracije Maribor na Grajskem trgu. — Predsednik tov. Čerpes Mijo je otvoril občni zbor s kratkim nagovorom. Za predsednika zborovanja je bil izvoljen tov. Klemenčič Simon. Po poročilu posameznih funkcionarjev o dosedanjem delovanju poverjeništvu, je povzel besedo delegat centrale tov. Krušič Franc, ki je po

dolgem, jako stvarnem in izčrpnem poročilu vplival v toliki meri na zborovalce, da je žel zelo burno odobravanje od strani zborovalcev, katerih število je presehalo nad 250. Vsi udeleženci so se enoglasno izjavili, da se bodo borili ramo ob ramo skupno s centralo za pravice vojnih žrtev. — Po govoru tov. Krušiča je poročal tov. Ušan Anton o dosedanjem delovanju centrale. Končno je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Čerpes Mijo; podpredsednik: Kopina Franjo; tajnik: Kavčič Josip; podtajnik: Becker Berta; blagajnik: Staudecker Karel; podblagajnik: Goleš Anton; pregledniki: Verbost Avgust, Klemenčič Simon, Felser Rudolf; odborniki: Hauptman Filip, Klanedek Franjo, Brus Alojzij, Weis Marija. — Po izvolitvi novega odbora je tov. Čerpes s pozivom na novoizvoljeni odbor h skupnemu delu zaključil ob 13. uri sijajno uspeli izvanredni občni zbor.

Iz Šmarja pri Jelšah se nam piše: Tukajšnja podružnica je koncem preteklega leta likvidirala. Vzrok temu je, da naši invalidi in vdove nimajo pravega smisla za organizatorično delo in za našo stvar sploh. Sodni okraj, ki sestoji iz sedmih občin, ima par stotin vojnih žrtev in daleč naokoli nobene naše podružnice. Zato je uvidela centrala nujno potrebo zopet zasigurati obstoj podružnice. V ta namen je sklicala 11. t. m. javen shod in ustanovni občni zbor. Prizadevanje je bilo zaman. Udeležba je bila tako slaba, da ni bilo mogoče sestaviti novega podružničnega odbora. Vsled tega si ne moremo drugače misliti kakor, da je nekdo začel demagoško delo med tukajšnjimi vojnimi invalidi. Kje pa je bil prejšnji podružnični odbor. Njegova sveta dolžnost bi bila, da vsako nepošteno demagoško delo zatere in pomaga vpostaviti zopet redno delovanje. V prvi vrsti pa tov. Anderluh, kot bivši predsednik in sedanji župan šmarski. On bi najlažje po vzgledu nase razložil domačinom, kaj se da doseči s trdno organizacijo. Ne moremo mu odrekati pridnosti in delavnosti, toliko pa lahko rečemo da se je malo preveč abstrahiralo iz naših vrst. Kot vplivna oseba bi z lahkoto odstranil vse napake, samo dobre volje in malo žrtvovanja bi bilo treba. Tovariši in tovarišice, pomislite, da smo nepotreben stan človeške družbe in ostanemo večno breme, ki se ga vsak brani in otreša. Zato je borba za naše življenje težka in prišli bodo časi, ko bo še težja. Ne mislite, da vam more dati organizacija samo materialno pomoč, katero vi zahtevate. Ona je telo, ki sestoji iz naših teles, iz onih, ki ji ne morejo dati gmotnih sredstev, pač pa svojo moč v borbi za naše pravice. Pri tej borbi je treba sodelovati z vso vnemo in agilnostjo, da ne bomo nesrečni in pozabljeni propadli. Zato ne tavajte brez vodstva okoli, temveč združite se in pojdite za svojo zvezdo vodnico, za svojo organizacijo, ki vas hoče dovesti v boljšo bodočnost. Odstranite demagoge in idite preko njih na delo.

P. n. naročnike opozarjamo, da smo priložili položnice ter naj blagovolijo poravnati naročnino, sicer se jim s prihodnjo številko ustavi časopis.

Razne vesti.

Podružnica na Vrhniki je imela dne 18. junija t. l. svoj občni zbor. Poročala sta tovariša Roš in Benedik iz Ljubljane. Soglasno je bil izvoljen za predsednika tov. Homan, podpredsednika tov. Turk, tajnika tov. Ceme, blagajnika tov. Miletič in 6 odbornikov.

Invalidski shod se vrši dne 9. julija 1922 v Šoštanju v gostilni pri Drobežu. Začetek ob 10. uri dopoldne. Po shodu se vrši istotam veselica v prid organizaciji. Poročal bo tovariš Roš.

V Trziču se vrši dne 9. julija 1922 pri tamkajšnji podružnici invalidski shod. Poročala bosta tov. Krušič in Ušan. Prosi se polnoštevilne udeležbe.

Udeležba pri posvetovalnih komisijah. Invalidski odsek je opozoril organizacijo na slučaje, da hodijo nekateri invalidi pred posvetovalno komisijo samo za to, da prosijo za podporo v denarju, obleki, ali za brezobrestno posojilo, trafike itd., to je v zadevah, ki se dajo pismenim potom opraviti. Posvetovalna komisija ima v smislu člena 4. zakona o začasni pomoči invalidom nalogo, da invalide seznanj z bistvom in lastnostjo posameznih poklicev ter jim predoči, kateri in kakšen strokovni pouk jim je potreben ali najprikladnejši. Prosimo tovariše, da v bodoče ne hodijo radi podpor in sličnih potreb ter naj raje vložijo pismene prošnje. Le oni, ki pridejo radi strokovnega pouka, lahko prosijo obenem še za podpore, ki so s tem v zvezi. Poverjeništvu in podružnici naj svoje članstvo temu primerno podučijo.

Radi izplačevanja doklad za prejšnja leta nazaj, hodijo invalidi in vdove povpraševati v pisarno centrale in pošiljajo tozadevne pismene prošnje. Centrala je dobila v tej zadevi informacije, da je kredit za take doklade za nazaj izčrpan in da se začasno ne morejo izplačevati. Takoj ko bo kredit za to nakazan, se bodo pričele te zaostale doklade nakazovati.

V interesu vsakega invalida in vdove je, da prijavi, ako se preseli, takoj svoje novo stanovanje pokojninski likvidaturi. Veliko nerednosti pri nakazovanju so krivi dotični sami, ki ne prijavijo svojih preselitev. Na ta način povzročajo veliko neopravičenih pritožb.

Dramatični odsek organizacije vprizori dne 29. t. m. (na sv. Petra dan) v društvenem domu v Mengšu igro „Veleja.“ — Začetek ob pol 4. uri popoldne. Pred predstavo kratek nagovor invalida domačina.

Razpis trafik. Na javnem natečaju so razpisane trafike Sv. Ilj pod Turjakom št. 6 (davčni okraj Slovenj Gradec), Trlično št. 15 (okraj Šmarje pri Jelšah), Gornji Dolič št. 53 (okraj Slovenj gradec), Ciglenci št. 57 (okraj Maribor), Topole št. 6 (okraj Rogatec), Sv. Trojica št. 10 (okraj Rogatec), Zavrh št. 9 (okraj Celje), Satahovci št. 47 (okraj Murska Sobota), Sveti Primož nad Muto št. 9 (okraj Marenberg), Gor. Radgona št. 17 (okraj Gor. Radgona), Dobovec št. 8 (okraj Rogatec) in združeni trafiki v Kucku št. 64 in 67 (okraj Murska Sobota). — Prošnje je vlagati pri finančnem okrajnem ravnateljstvu v Mariboru najkasneje do 30. junija 1922. Natančneje je razvidno v uradnem listu št. 65 od 20. t. m.

Tiskovni sklad.

Za tiskovni sklad so darovali: rač. oficijal tovariš Benedik Slavko 4 Din 45 p, rač. oficijal Franc Schott ob priliki kraljeve poroke 24 Din in tovariš Nabernik Leopold, uradni sluga 2 Din 50 p. Tovariši posnemajte!

Odgovorni urednik: Fricko Juvan.
Tisk tiskarne J. Blasnika nasl., v Ljubljani.

Proda se kompletan potovalni kinoaparāt

zložljiv v zaboju, v jako dobrem stanju, s 16 rabljivimi, dobro ohranjenimi filmi.
Aparat deluje na elektriko ali na kisik (Oksigen). Poizve se pri

Franc Murnu, na Drski št. 25, pri Novem mestu.

**Strojno
mizarstvo**

**Vojni invalid
M. Gogala na Bledu**

Zahtevajte oferte!

**Izdeluje in dobavlja
vsakovrstne mizarске
izdelke po naročilu
in konkurenčnih cenah**